

Gledališka kritika

Socialna drama, smešna kot komedija

Tjaša Mislej: Naše skladišče, **Prešernovo gledališče Kranj**, ogled predpremiere 30. septembra

Petra Vidali

Prešernovo gledališče Kranj je krstno uprizorilo dramo, ki je dobila letošnjo **Grumovo nagrado**, se pravi nagrado za najboljšo slovensko dramsko besedilo. Čeprav je to gledališče producent **Tedna slovenske drame** in se **Grumova nagrada** podeljuje v okviru tega festivala, nagrajena drama že zelo dolgo ni ostala na odru **Prešernovega gledališča**. Ne moremo reči, da vsa slovenska gledališča na široko odpirajo vrata slovenski dramatik, zagotovo pa vlada zanimanje za najbolj izpostavljeno, ki je tako večkrat "rezervirana" že pred nagrado. Da se nagrajena drama najprej uprizori v gledališki hiši, ki največ naredi za sodobno slovensko dramatik, se zdi spodobno in pravično in je skoraj svojevrsten praznik.

"Naše skladišče" v drami **Tjaše Mislej** je skladišče hipermarketa, štiri delavke lepijo deklaracije na artikle in jih prelagajo iz škatel na police. Vsak dan, cel dan, vse dni v tednu, vse tedne v letu. V slabo neskončnost. Služba je dobesedno tudi njihov dom, domov pa gredo boja kdaj v nedeljo. Ampak te nedelje dobivajo vse bolj fantazmatski status. V njihovo prostovoljno-prisilno samoizolacijo občasno zaide kak zunanji element, šefica, njen šef, dostavlja-vec škatel, izgubljen kupec ali novinar, ki hoče "zgodbo iz resničnega življenja", tudi vse spremenljivke pa na koncu služijo potrditvi istosti: ne truplo ne televizijske kamere ne morejo načeti kapitalizma v fazi masovne potrošnje, se zdi.

Za variacije znotraj brezizhodne enakosti je poskrbljeno s starostnimi in aspiracijskimi razlikami. Mlajši ženski brez družine še upata, da bosta nekoč počeli nekaj drugega. Ena, humanistično izobražena (igra jo **Miranda Trnjanin**), piše knjigo o pionirkah

alpinistkah, o ženskah, ki so hotele več in višje torej. Druga (**Vesna Pernarčič**) ob televizijskih talentih sanja o slavi. Srednjeletna ženska (**Vesna Slapar**) sanja samo o tem, kaj bo lahko kupila otrokoma in kdaj ju bo lahko zvečer pokrila. Starejša ženska (**Vesna Jevnikar**) pa, no, ona še zmeraj kuha ričet možu, ki je že nekaj let mrtev. Prav tako variirajo odnosi med njimi, od deziluzionističnih izpadov in napadov do solidarnosti in vlivanja korajže.

Podnaslov drame je "socialna drama, samo da je v resnici smešna kot komedija". Žirija je v poglobljeni utemeljitvi nagrade dodala: "... socialna drama. Samo da je v resnici smešna kot komedija, mogoče celo farsa, ki je v bistvu žalostna. Realistična v slogu, gibka v jeziku in obenem absurdna v maniri ..."

Režija **Mateje Kokol** ohranja vse registre, zlasti pa ji ustreza opis "komedija, ki je v bistvu žalostna". Uprizoritev najbolj zaživi ali v intenzivnem komičnem preigravanju (kadar lahko delavke izstopijo iz rutine - ko pride novi delavec in se vzpostavijo kot zapeljevalke/tolažnice; ko se gredo "talente", ko se zafrkavajo) ali v intenzivni žalosti in tovariškem sočutenju. Vsaki od žensk je ponujena iztočnica za solo izstop, za samo njeno soočenje z esenco njene eksistence, in vsaka igralka jo dobro izkoristi. Uprizoritveno in igralsko bolj prezentne momente uokvirjajo in prekinjajo prizori robotsko sinhroniziranega dela. Vendar ne moremo reči, da dajejo uprizoritvi bistven pečat, niti ji ne dajejo ritma. Prav pomanjkanje ritma in nenatančnost oziroma kar neizdelanost nekaterih prizorov so glavne pomanjkljivosti Našega skladišča.

V drami Tjaše Mislej ima zadnjo besedo novinar, ki naredi nekakšno "poročilo iz prihodnosti". V njej

nesrečna usoda delavk sicer ni zares zapustila, ampak jih je vsaj lovila drugje. Tri so se skladišča vendarle rešile, ena je dočakala penzijo, dve sta vsaj za nekaj časa delali nekaj, kar

sta verjetno radi delali. Ampak to je dolgoročna projekcija. Ko zvonec zazvoni zadnjič v drami, oznanja samo malico, ne pa konca, preloma. Ko zadnjič zazvoni v uprizoritvi, pa ženske ne le demonstrativno slečejo halje, ampak tudi izobesijo transparent: dokler ne bodo izboljšali delovnih pogojev, ne bodo delale.

Ampak zdi se, da smo prišli tako daleč, da se nam ne zdi tak konec nič bolj optimističen, kot je dramski iztek. Sistem je, tako kot skladišče, glomazen in večten, tak ali drugačen transparent/protest/stavka mu ne more nič. Če sploh še kaj, se ga lahko, se nas lahko za nekaj trenutkov dotakne samo še kak dober komad, odigran ali zapet. Jesihova/Robežnikova Lastovka v interpretaciji **Vesne Pernarčič** tik pred koncem recimo: "... tesnoba je povsod, kjerkoli vase vdreš,/in najbrž si nikoli do kraja ne prispeš (...) Vate prišla je drobna, drobna ptica,/in ona bridko žalost zvabi ti na lica. (...) Morda zato izbrala ravno je srce,/ker tam je toplo, toplo, zato ker smo ljudje ..."

Če se nas sploh še kaj dotakne, je Naše skladišče - družbeno relevantno in komunikativno besedilo s preprostimi uprizoritvenimi prijemi in ne prehudim odrskim mehanizmom - primerno za popotovanja. Moralo bi v vsak slovenski kraj s hipermarketom, se pravi v vsak slovenski kraj.

Če sploh še kaj, se nas lahko za nekaj trenutkov dotakne kak dober komad, odigran ali zapet

Ustvarjalci uprizoritve

Režiserka Mateja Kokol

Dramaturginja **Marinka Poštrak**

Scenografka in oblikovalka luči Petra Veber

Kostumografka Iris Kovačič

Avtor glasbe in priredbe skladbe Lastovka Aleš Zorec

Odrski gib Ivan Mijačević

Lektorica Maja Cerar

Oblikovalec maske Matej Pajntar

Igrajo **Vesna Pernarčič, Vesna Slapar, Vesna Jevnikar,**

Miranda Trnjanin k. g., Darja Reichman, Borut Vesel-

ko, Blaž Setnikar, Miha Rodman in Aljoša Ternovšek.

Foto: Tania MENDILLO